

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 5 stycznia 2026 r.

Poz. 71

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-1.4131.435.2025.AKS WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

z dnia 30 grudnia 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, poz. 1436)

stwierdzam nieważność

- § 2 ust. 1 Załącznika Nr 1 w zakresie wyrazów: „*mimo wykorzystania własnych uprawnień, zasobów i możliwości*”,
- § 2 ust. 2 Załącznika Nr 1 w zakresie wyrazów: „*wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości*”,
- § 2 ust. 1 Załącznika Nr 2 w zakresie wyrazów: „*w wieku 60 lat i więcej*”,
- § 2 ust. 2 Załącznika Nr 2

do uchwały Nr XXIII/185/25 Rady Miejskiej w Goleniowie z dnia 26 listopada 2025 r. w sprawie *określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również trybu ich pobierania oraz określenia szczegółowych warunków przyznawania usług sąsiedzkich, wymiaru i zakresu usług sąsiedzkich, sposobu rozliczania wykonywania tych usług, warunków odpłatności za usługi sąsiedzkie oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również trybu ich pobierania.*

Uzasadnienie

Dnia 26 listopada 2025 r. Rada Miejska w Goleniowie podjęła uchwałę XXIII/185/25 w sprawie *określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również trybu ich pobierania oraz określenia szczegółowych warunków przyznawania usług sąsiedzkich, wymiaru i zakresu usług sąsiedzkich, sposobu rozliczania wykonywania tych usług, warunków odpłatności za usługi sąsiedzkie oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również trybu ich pobierania.* Akt ten wpłynął do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie dnia 2 grudnia 2025 r.

Materialnoprawną podstawę podjęcia uchwały Nr XXIII/185/25 stanowią art. 50 ust. 6, ust. 6 a i ust. 6 b ustawy o pomocy społecznej¹⁾ (dalej: ustawa) w myśl których Rada gminy określa, w drodze uchwały, *szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania* (ust. 6), *W przypadku organizowania przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich rada gminy w uchwale, o której mowa w ust. 6, określa także szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar*

¹⁾ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.).

i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług (ust. 6 a), Rada gminy może postanowić o rozszerzeniu katalogu osób, o których mowa w ust. 1 i 2, o osoby, dla których wsparcie w postaci usług sąsiedzkich będzie miało charakter uzupełniający opiekę sprawowaną przez rodzinę, a także wspólnie niezamieszkującego małżonka, wstępnych i zstępnych (ust. 6 b).

W świetle powyższego nie budzi wątpliwości kompetencja Rady Miejskiej w Goleniowie do podjęcia uchwały Nr XXIII/185/25, jednakże analiza ww. aktu prowadzi do przekonania, że zawiera on przepisy, które są sprzeczne z przepisami prawa.

Akt prawa miejscowego, jako prawotwórcze działanie rady miejskiej, winno następować w granicach przyznanego upoważnienia. Organ stanowiący może zatem tylko tyle, na ile zezwala mu przepis zawierający delegację. Każde zaś przekroczenie ram przyznanej kompetencji kwalifikować należy jako istotne naruszenie prawa, skutkujące ingerencją nadzorczą, o której mowa w art. 91 ustawy o samorządzie gminnym. Dodatkowo, akty prawa miejscowego, zaliczane przez art. 87 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej²⁾ (dalej: Konstytucja RP) do źródeł prawa powszechnie obowiązującego na obszarze działania organu, który je ustanowił, muszą respektować zasadę hierarchiczności źródeł prawa. Podstawą prawną stanowienia aktów prawa miejscowego jest upoważnienie zawarte w ustawie, co przesądza o ich zależności, w stosunku do aktów normatywnych wyższej rangi, pozycji w hierarchii źródeł prawa. Każdorazowo zatem, w akcie rangi ustawowej, musi być zawarte upoważnienie (delegacja) dla rady miejskiej do podjęcia aktu prawa miejscowego. Zasada ta znajduje także potwierdzenie w art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym w świetle którego *Na podstawie upoważnień ustawowych gminie przysługuje prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze gminy.* Przy ocenie aktu prawa miejscowego należy mieć zatem na względzie, że akt ten nie może naruszać nie tylko regulacji ustawy zawierającej delegację do jego ustanowienia, ale również przepisów Konstytucji RP oraz innych ustaw pozostających w pośrednim lub bezpośrednim związku z regulowaną materią. Wszelkie normy dotyczące konstytucyjnych praw i wolności człowieka zastrzeżone są wyłącznie dla ustaw i nie mogą być regulowane aktami niższego rzędu.

Tymczasem w § 2 ust. 1 Załącznika Nr 1 do uchwały Nr XXIII/185/25 Rada Miejska w Goleniowie uchwaliła, że *Pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej (w rozumieniu art. 6 pkt 9 ustawy o pomocy społecznej), która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, mimo wykorzystania własnych uprawnień, zasobów i możliwości.* W świetle zaś art. 50 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej *Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.* Mając na względzie treść przywołanej regulacji należy uznać, że organ stanowiący przekroczył zawartą w niej delegację w sposób nieuprawniony poprzez wprowadzenie ograniczenia w otrzymaniu usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych w postaci obowiązku *wykorzystania własnych uprawnień, zasobów i możliwości.* Należy podkreślić, że gdyby wolą ustawodawcy było przyznanie wyżej określonych usług po wykorzystaniu przez osobę uprawnioną własnych uprawnień, zasobów i możliwości – znalazłoby to odzwierciedlenie w treści art. 50 ust. 1 ustawy. Z kolei, w § 2 ust. 2 Załącznika Nr 1 do uchwały Nr XXIII/185/25 nastąpiła nieuprawniona modyfikacja przepisu ustawy, bowiem zgodnie z brzmieniem ww. przepisu *Świadczenie, o którym mowa w ust. 1, może być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości,* podczas gdy w świetle art. 50 ust. 2 ustawy *Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.* Następnie w § 2 ust. 1 Załącznika Nr 2 do uchwały Nr XXIII/185/25 organ stanowiący uchwalił, że *Usługi sąsiedzkie są świadczone osobom samotnym w wieku 60 lat i więcej, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione,* podczas gdy przepisy ustawy nie zawierają ograniczenia w postaci określenia granicy wieku, powyżej której nabywa się uprawnienie do skorzystania z usług sąsiedzkich. Zgodnie bowiem z art. 50 ust. 1 w zw. z art. 50 ust. 1 a ustawy *Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych* (art. 50 ust. 1), *Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania mogą być przyznane w formie usług sąsiedzkich* (art. 50 ust. 1 a). W świetle § 2 ust. 2 Załącznika Nr 2 do uchwały Nr XXIII/185/25 *Usługi sąsiedzkie mogą być przyznane również osobie dorosłej pozostającej w rodzinie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie z nią*

²⁾ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Tymczasem, dyspozycja przepisu art. 50 ust. 2 w zw. z cyt. wyżej art. 50 ust. 1 a ustawy wskazuje, że uprawnioną do skorzystania z usług sąsiedzkich jest osoba, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić (art. 50 ust. 2).

Mając na względzie przedstawioną argumentację, jest konieczne i w pełni uzasadnione stwierdzenie nieważności wskazanych w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego przepisów uchwały Nr XXIII/185/25 Rady Miejskiej w Goleniowie z dnia 26 listopada 2025 r. *w sprawie w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również trybu ich pobierania oraz określenia szczegółowych warunków przyznawania usług sąsiedzkich, wymiaru i zakresu usług sąsiedzkich, sposobu rozliczania wykonywania tych usług, warunków odpłatności za usługi sąsiedzkie oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również trybu ich pobierania.*

Na rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia przedmiotowego rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Zachodniopomorskiego

Bartosz Brożyński

I Wicewojewoda Zachodniopomorski